

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XX. De igne quo conflagrabit orbis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

annos postea mundum dururum. Vix enim aliter verba Ezechielis accipi possunt, vt Barradius Tomo 3. lib. 9. cap. 7. & Ribera in cap. 20. Apocal. num. 7. ostendunt.

109 Nec obstat illud quod ait Dominus: *Cum venerit filius hominis, putasne inueniet fidem in terra?* loquitur enim non de extremo Iudicio, sed de eo tempore quo veniet ad faciendam vindictam in maxima illa fidelium oppressione tempore Antichristi, quando clamabunt ad illum die ac nocte, vt colligitur ex adiunctis: tunc enim non diu *patientiam habebit, sed cito veniet*, quia non finet illam persecutionem durare nisi tres annos & dimidium: quibus expletis, faciet vindictam delendo persecutores. Et hoc est quod dicitur Matth. 24. *Nisi breuiati fuissent dies illi, non fieret salua omnis caro: sed propter electos breuiabuntur dies illi.* Eo tempore ita dominabitur impietas, vt rari sint futuri veri fideles comparatione multitudinis impiorum. Et sane nisi hunc locum sic exponamus, vix apparet quomodo cum ijs quæ ibi de clamore electorum & vindicta dicuntur cohæreat. Accedit, quod hic aduentus erit inchoatio quædam & veluti preparatio ultimi aduentus. Eandem insinuat Barradius, addens, post illam vindictam fideles fore plurimos, & ferè totum mundum ad fidem conuertendum.

Post Anti-
christi mortem
verisimile est
mundum ad-
huc 7. annis
duraturum.
Luca 18.

CAPVT XX.

De igne quo conflagrabit orbis.

110 EXPLETO tempore quod Deus post illam cladem ad conuersionem peccatorum designauit, sequetur ignis conflagrationis. Dubium tamen est, Vtrum ignis ille quo mundus conflagrabit, antecedit Iudicium aduentum, an secuturus sit. S. Augustinus lib. 20. De ciuit. cap. 16. & 30. aperte indicat, hunc ignem secuturum Iudicium aduentum & sententiam. Sed communis ferè sententia Doctorum est, hunc ignem antecessurum ipsum personalem aduentum & comparitionem Iudicis. Probatur primò Psal. 96. *Ignis ante ipsum præcedet, & inflammabit in circuitu inimicos eius. Montes sicut cera fluxerunt a facie Domini, a facie Domini omnis terra. Annuntiauerunt cæli iustitiam eius, & viderunt omnes populi gloriam eius.* Hic primò ponit ignem omnia exurentem, deinde Iudicium apparitionem. Quod autem iste Psalmus sit de secundo Domini aduentu, quo iudicabit orbem, patet ex Apostolo ad Hebræos 1. Rur-

Ignis præ-
cedit iudicium.

fus Psal. 49. *Ignis in conspectu eius exardescet, & in circuitu eius tempestas valida. Aduocabit cælum desursum, & terram discernere populum suum.* Hic rursus ignis præcedit, & Iudicium sequitur. Ita. 66. *Ecce Dominus in igne veniet, & quasi turbo quadrigæ eius, reddere in reparationem suam in flamma ignis, quia in igne Dominus diiudicabit.* Dicitur Dominus venturus in igne, id est, cum igne, quia ignem præmittet, & per ignem tamquam per suum satellitem delere incipiet hanc mundanam ciuitatem, sicut olim deleuit per aquam: & hoc sensu dicitur iudicaturus sæculum per ignem. Idem ex eo confirmari potest, quod plurimi iustorum non omnino puri ab omni labe vel reatu peccati, egrebunt expiatione, ac proinde per ignem erunt expiandi, vt indicat Apostolus 1. Cor. 3. Hæc autem expiatio fieri debet ante sententiam Iudicis, vt planè purgari possint cum aliis rapi obuiam Christo in aëra, & statim post sententiam cælum conscendere: non enim conuenit vt post sententiam purgentur. Idem communiter sentire videntur Patres, & ipsemet Augustinus libro 50. Homiliarum Homil. 16, quando ex Apostolo docent, *opus cuiusque igne probandum.* Debet ergo hic ignis præcedere Iudicium.

Triples effectus huius ignis. Primus est, Omnia corpora mixta dissolueri.

Porro effectus huius ignis erit triplex. Primò, Dissolueri omnia corpora mixta in elementa. Cùm enim omnia illa ad vsu temporalis vitæ hominum condita sint, cessante illa vita nulli erunt vsui, ac proinde resoluenda sint in sua principia ex quibus compacta, & suis elementis restituenda. Itaque exuretur terra profundissime, & omnia opera quæ in ea sunt: exurentur montes, & montium fundamenta: dissoluentur omnia saxa & metalla, & rupes instar ceræ liquefcent: exuretur mare, ita vt consumatur quidquid in eo est terrenum vel concretum: denique exuretur quidquid in aëre est materiæ inflammabilis. Hæc omnia manifestè colliguntur ex Scripturis. 2. Petri 3. *Adueniet autem dñs Domini tamquam fur, in quo cali magno impetu transcent, elementa vero calore soluentur, terra autem & quæ in ipsa sunt opera, exurentur.* Per calos intelligit superiorem aëris partem, vapore & halitu inflammabili plenam. Hi cæli magno impetu, vel vt Græcus habet, cum stridore (πολλῆσιν) instar procellæ ardentis transibunt. De iisdem cælis paulò post ait, *Per quem cali ardentis soluentur.* Per elementa significat mare, & inferiorem aëris partem, de quibus ibidem: *Elementa ignis ardore tabescent.* quibus verbis indicat, quidquid in illis est concretionis, soluendum. Quod autem per calos non intelligantur illi cæli, in quibus sol, luna, & stellæ; sed superior aëris portio pingui halitu

Qui cali ardentis.

ple-

plena, docet S. August. lib. 10. De Ciuit. cap. 18. & probatur ex verbis S. Petri. *Lacet, inquit, eos hoc volentes, quod cali erant prius, & terra, de aqua, & per aquam consistens Dei verbo, per qua ille tunc mundus aqua inundatus periit.* Sensus est, Nolunt aduertere, olim (cum Deus conderet mundum) *calos fuisse constitutos ex aquis,* nimirum quando fecit firmamentum in medio aquarum, & diuisit aquas quæ sunt super firmamentum, ab aquis quæ sub firmamento, extenuando infinitam vim aquarum, & diffundendo per superiores aëris regiones, quod factum die secundo: & *terram fuisse constitutam per aquam,* quando aquas quæ sub firmamento congregauit in locum vnum, & per medium aquarum apparuit arida. Vtrumque factum Dei verbo seu imperio. Vbi aduertendum, illud *de aqua,* seu vt Græcus textus habet, *ex aqua,* videri referendum ad calos, & *per aquam* ad terram, idiotismo Hebræo, qualem habemus Psalm. 67. vers. 9. & Psalm. 112. vers. 5. & tibi. Sequitur: *Per qua ille tunc mundus aqua inundatus periit. Per qua, Græce & ὄν,* id est per quos calos, nimirum quando *cataractæ cali* Explicatur locus S. Petri.

aperte sunt, & pluit quadraginta diebus & quadraginta noctibus. Ex quibus patet, calos illos, quorum aquis mundus periit, esse superiorem aëris regionem, infinitis aquis in auram extenuatis grauidam. Ac proinde eadem regio, seu idem cælum aëreum & aqueum debet intelligi, quando dicit, *calos qui nunc sunt, eiusdem verbi imperio repositos reseruari igni in diem Iudicij.* *Repositi* sunt imperio diuino, quia cum in terram essent quoad partem aquosam effusi, rursus sunt restituti in suum locum, vbi instar thesauri repositi, (*τησθησεσιν*) reseruantur igni. Simili modo Psalm. 32. dicitur: *Ponens in thesauri abyssos.* Nec obstat quod dicat *calos, non calum,* quasi loqueretur de multis, id enim prouenit ex Hebraismo, in quo cælum caret numero singulari.

112 His adde alia Scripturæ loca. Deuter. 32. *Ignis succensus est in furore meo, & ardebit vsque ad inferni nouissima, deuorabitq; terram cum germine suo, & montium fundamenta comburet.* Vnde patet, ignem profundissime penetraturum intra terram, & etiam ipsos montes, eorumque internas partes consumpturum. Loquitur de igne qui succendetur die nouissimo, qui erit dies iræ & furoris Domini, ardebitq; vsque ad inferni nouissima, quia continuabitur in corporibus damnatorum. Psalm. 96. *Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini, à facie Domini omnis terra.* De eodem ita scribit S. Ephraem Ephraem.

Sermone de iis quæ post crucem reuelanda sunt: *Quomodo tunc*

fratres mei charissimi sustinebimus, quantum igneum viderimus fluuium ab ortu solis vsque ad occasum cum furore manantem, & instar ferocis asperiq; maris, montes & valles deuorantem, & etiam omnem, & quacumque in ea sunt, exurentem? De mari exurendo non habemus

Mare exuretur.

locum expressum; colligitur tamen ex verbis S. Patri, cum dicit, *elementa ignis calore soluenda*. est enim quid valde mixtum & impurum, vnde debet dissolui & purgari. facile erit Deo per ignem accendere & dissoluere quidquid in mari est inflammabile. Hinc Apocal. 21. facta renouatione mundi, dicit Ioannes: *Et mare iam non est*. non quod elementum aquæ sit abolendum (cum ad constitutionem mundi pertineat tamquam vna ex principalibus eius partibus:) sed quia hoc mixtum quod proprie mare dicitur, non amplius erit, nec aqua, quæ est portio istius mixti, alio eodem continebitur, ita vt speciem maris præbeat: sed erit limpida instar crystalli, terramque vndique operiet, sicut tempore diluuij, vt multi volunt: vel si non totam operiat, alia eius erit dispositio & forma quàm modò sit, cum navigationi & alijs vñibus nostræ mortalitatis inferuit. Hippolytus Oratione De consummatione sæculi: *Fluuius igneus egrediens cum furore instar maris seni, exuret montes & colles, & mare delebit, & aethera inflammatione dissoluet. Delebit mare*, non consumendo aquarum naturam, sed purgando, sicut dictum est. Aget enim hic ignis non solum vi naturæ, sed vt instrumentum diuinæ potentiae; sicut ventus quo siccata aquæ diluuij, Genes. 8. Itaque non mirum, si possit breui tempore terram profundissimè exurere, montes, saxa & metalla dissoluere, & in ipsis aquis quidquid admistum est, absumere. Fient hæc omnia incredibili fragore & strepitu, saxis ignitis & cinere in aërem altissimè eiectis, flamma fumo permixta in cælum exeunte, torrentibus sulphuris, & liquatorum vi ardoris saxorum passim decurrentibus. Si enim hæc omnia interdum in vno monte ardente sunt, idque cum tanta elementorum perturbatione, vt mundus periturus videatur: quid fiet, cum tot montes & tota terra ab imo ardebit?

Secundus effectus ignis erit iustorum purgatio.

Secundus effectus erit, purgare iustos, qui aliquid labis culpæ vel reatus pœnæ habuerint. Indicatur hoc aperte 1-Corinth. 3. *Si quis autem superadificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam; vnicuiusque opus manifestum erit. Dies enim Domini declarabit, quia in igne reuelabitur: & vnicuiusque opus quale sit, ignis probabit. Si cuius opus manserit quod*

113

quod superadificauit, mercedem accipiet. si cuius opus arserit, detrimentum patietur: ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem. Loquitur hic Apostolus de igne extremi Iudicij, non metaphorico, ^{Exponitur locus Apoli.} sed vero. Nam dies Domini in vero igne, id est cum vero igne, & per verum ignem reuelabitur, & adesse cognosceatur. Hic ignis probabit cuiusque opus. Si enim opus tuum fuerit sicut aurum, argentum, lapides pretiosi, nihil habens materiae inflammabilis, id est, nihil quod dignum castigatione; nihil incommodi ex illo igne senties, sed mercedem statim accipies. Si verò tuum opus fuerit ut lignum, fenum, stipula, quæ apta sunt ut igne conflagent, detrimentum patieris: quia ardebit opus tuum, hoc est, ipse operans propter illud igne mulcabitur. Ipse tamen tandem saluus eris, sed quasi qui per ignem transiuit. Est similitudo accepta ab iis, qui super idem seu simile fundamentum construunt sibi domum ex diuersa materia, quam postea ignis inuadit.

Nec obstat, quòd quidam exponant hunc locum de igne Purgatorij: quia etiam Apostolus primario & expressè tantum loquatur de igne extremi Iudicij; tamen tacite & secundario etiam agit de igne Purgatorij, & hunc in illo vult intelligi. Sicut enim in extremo Iudicio ignis ille publicus probabit opera singulorum qui tunc uiuent; aliorum dum eos non attinget nec lædet, aliorum dum eos affliget: ita in Iudicio particulari ignis Purgatorij, qui iam occultus, singulorum opera probabit. Nam eos qui omnino puri, non attinget; qui verò aliquid labis habuerint, affliget. Vide P. Cornelium, qui fise & eruditè hunc locum Apostoli explicat.

Multi Patres existimant, omnes, quantumuis sanctos & puros, per hunc ignem transituros, & probandos. Origenes in Psalm. 36. Ambrosius in eiusdem Psalm. Lactantius lib. 7. cap. 21. Basilus in cap. 4. Isaia. Sed hoc proprie non est verum, nisi de sanctis qui tunc uiuent, quos ignis ille vel non attinget; vel si attinget, non affliget. Nisi forte quis dicat, tempore resurrectionis hunc ignem occupaturum, ut sancti nec resurgere, nec Christo occurrere nisi per ignem possint, qui tamen ab igne non lædentur.

114 Eandem sententiam de purgandis iustis docet S. August. Homil. 16. De resurrectione lib. 50. Homiliarum. *Hi qui temporalibus panis Arina gesserunt (de quibus Apostolus dicit, Si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem.) per fluium igneum, de quo Prophetus sermo memorat (& fluius igneus curreat ante eum) per fluium inquam igneum, & vada feruentibus* Daniel. 7.

uentibus globis horrenda transibunt: quanta fuerit peccati materia, tanta erit & transeundi moeror: quantum egerit culpa, tantum sibi ex homine vindicabit quadam flammae ratio. *His disciplina: & quantum stulta iniquitas suggererit, tantum sapiens poena deserviet.* Vbi notandum, hunc ignem quasi ratione praeditum, singulos cruciaturum plus vel minus, pro culpae vel reatus quantitate: quia aget ut instrumentum diuinæ iustitiæ, manu potentiae illius applicitum, ut etiam docet S. Thomas in 4. d. 47. versus finem. vbi dicit, omnes quidem tam bonos quam malos hoc igne perimendos, & in cinerem vertendos, sed bonos, in quibus nihil purgandum, nullum dolorem sensuros: malos grauius cruciandos, bonos verò in quibus aliquid purgandum, sensuros cruciatum ex illo igne plus vel minus, pro meritorum diuersitate. Idem modò seruatur in igne Purgatorij. scilicet enim ignis ille in eos qui purgantur pro delictorum grauitate, & reatus magnitudine.

Tertius effectus, Mundi lustratio & expiatio.

Tertius effectus erit, Mundi expiatio. Est enim hic mundus veluti templum Diuinitatis, quod Deus ad suum cultum & honorem condidit & sanctificauit. Hoc templum per infinita hominum & demonum peccata, per spurcitas carnales & spirituales multis saeculis fuit inquinatum: vnde priusquam renouetur ad statum gloriae, expiandum erit. quæ expiatio sicut olim facta est per aquam, ita nunc fiet per ignem, qui aptissimus est ad hunc effectum.

Verum ignis conflagrationis omnes perimet.

Sed dubium est, Verum hoc igne omnes homines, qui tunc viui reperientur, sint perimendi, & in cineres vertendi. Plerique recentiores affirmant. Primò, Quia sine grandi miraculo non possent viui conseruari. Secundò, Quia Scriptura multis locis docet, omnes debere mori, ac proinde nulla videtur ratio cur tunc non moriantur. Tertio, Quia sic omnes poterunt simul resurgere. Hæc sententia est facilis intellectu, & rationi humanæ valde consentanea. Negantem tamen partem sequuntur multi Patres & graues Auctores, qui docent, multos fore viuos quando mortui resurgent, & Dominus comparebit in Iudicio: vnde sequitur, eos non esse igne illo perimendos. Ita Hieronymus Epist. 148. ad Marcellam, vbi dicit id esse perspicuum ex verbis Apostoli 1. ad Thessal. 4. Epiphanius hæresi 64. pag. 288. Chrysostomus, Theodoretus, Theophylactus, Oecumenius, in illum locum Apostoli: S. Augustinus libro 2. De peccatorum meritis c. 31. & ad Dulcitium q. 3. Ambrosius in 1. ad Corinth. cap. 15. & in cap. 4. prioris ad Thessalon. Anselmus ibidem, & multi recentiores, inter quos Iosephus à Costa, qui

qui hanc quæstionem exactè tractauit lib. 4. de Antichristo per multa capita.

Duo sunt loca Scripturæ quibus hæc sententia videtur euinci. Prior est 1. ad Corinth. 15. v. 51. vbi in textu Græco & Syro sic habetur: *Ecce mysterium dico vobis: non omnes quidem dormiemus, sed omnes immutabimur: in momento, in ictu oculi, in nouissima tuba (canet enim tuba) & mortui resurgent incorrupti, & nos immutabimur.* Dicitur autè Apostolus, carnem & sanguinem regnum Dei possidere non posse, nempe secundùm qualitatem terrenam & corruptibilem, in qua illam accepimus à primo homine terreno, sed debere illam mutari, & reddi incorruptibilem. Deinde explicat quomodo hoc futurum sit: *Etsi enim, inquit, non omnes simus dormituri, id est, morituri, tamen omnes debemus immutari corpore, & fieri immortales, non egentes amplius cibo, potu, somno, &c. nam in ictu oculi, in nouissima tuba fiet hæc duo, & mortui resurgent incorrupti, & qui tunc reperientur viui, immutabuntur corpore, & induent incorruptionem.* Loquitur enim Apostolus iuxta hanc lectionem, non de omnibus hominibus, sed de iustis, qui regnum cælorum possidere debent. Hoc modo hunc locum legunt & intelligunt ferè omnes Patres iam citati, estque hoc sanè magna arcanum antea ignotum. Neque huic sententiæ obstat nostra lectio, quæ sic habet: *Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.* Quæ etsi in Græcis exemplaribus non reperitur, teste Hieronymo Epist. 152. in fine: tamen est antiquissima, & à plurimis Patribus probata, & nobis amplectenda. Hæc enim intelligenda est de omnibus tam iniquis, quam iustis, qui tunc mortui erunt. Agitur enim de mortuis seu dormientibus, vt de illis non contristemur, nec desperemus; vt patet ex Apostoli scopo. Vtrum autem qui tunc viuent, debeant mori, ita vt egeant etiam resurrectione, ibi non quæritur. Vnde nostra lectio non repugnat superiori sententiæ.

177 Alter locus est 1. ad Thessal. 4. *Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini, quia nos qui viuimus, qui residui sumus in aduentum Domini, non præueniemus eos qui dormierunt: quoniam ipse Dominus in iussu & in voce Archangeli, & in tuba Dei descendet de celo; & mortui qui in Christo sunt, resurgent primi. Deinde nos qui viuimus, qui relinquitur, simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam Christo in aëra, & sic semper cum Domino erimus.* Hunc locum S. Hieronymus pro hac sententia putauit esse perspicuum: nam Epist. 148. ad Marcellam

Kkk ita

ita scribit: Ex ipsius loci continentia sciri potest, quod qui in aduentu Saluatoris fuerint deprehensi in corpore, in iisdem corporibus occurrent ei: ut qualia corpora mortuorum surrectura sint, in talem substantiam etiam viuorum corpora transformentur. Vide dicit in alio loco Apostolus: Propter quod nolumus exspoliari, sed superuestiri, ut absorbeatnr mortale hoc a vita, ne scilicet corpus ab anima deseratur, sed anima habitante in corpore fiat inclutum, quod ante fuit inglorium. hæc ille. Et in Epist. 152. citat pro hac sententia Diodorum Tarfensem Episcopum, Theodorum Heracleotem, & Apollinarium: qui etiam aperte docent ex hoc loco, in aduentu Domini multos fore qui non moriantur, sed solum immutentur. S. Augustinus q. 3. ad Dulcitium dicit, se aliter hunc locum intelligere non posse. Quantum, inquit, ad verba Apostoli pertinet, videtur asserere, quosdam in fine saculi, adueniente Domino, cuius futura est resurrectio mortuorum, non mortuos sed viuos repertos in illam immortalitatem, quæ ceteris sanctis datur, repente mutandos, & simul cum illis rapiendos in nubibus. Nec aliquid aliud mihi usum est, quoties de his verbis volui cogitare. hæc ille. Addit tamen, se optare audire sententiã doctiorum, qui id bene possint conciliare cum aliis Scripturæ locis, quibus significatur, omnes debere mori, &c. Eandem sententiam de viuus non morituris aperte tradit lib. 2. De peccat. merit. c. 31. Eiusdem sententiæ est Epiphanius Hæresi 64. Chrysostronus, Theodoretus, Theophylactus, Oecumenius in Epistolam priorem ad Corinthios cap. 15. & in hunc locum Apostoli. Idem tenent multi recentiores, Caietanus, Faber Stapulentis, Erasmus, qui quidem omnes non solum docent fore ut aliqui tunc viuant, sed etiam ut absque vlla morte commutentur, & superuestiantur immortalitate. De quo paulò post dicemus.

Confirmatur
ex verbis
Apostoli.

Confirmatur expendendo verba Apostoli: Si enim omnes qui 118
nouissimis temporibus viuunt, ante Domini aduentum igne sunt perirendi, nec Dominus illos viuos, sed omnes mortuos immediate ante resurrectionis tempus inuenerit, & simul omnes dormient, & simul à mortis somno excitabuntur; nulla erat ratio cur Apostolus tam grauiter in verbo Domini restaretur, eos qui tunc viuunt, non præuenturos ad gloriam & immortalitatem eos qui tunc erunt mortui. Si enim debent mori & dissolui sicut alij, cur deberent præuenire eos qui diu antea fuerant mortui? Verum si Dominus multos reperiat viuos, suberat causa suspicandi eos solos corpore beandos, relictis ijs quorum corpora plane erant resoluta &

& dissipata. Ad quam suspicionem amouendam Apostolus grauissimis verbis ex diuina reuelatione protestatur, tantum abesse vt mortui in Christo sint reliquendi in morte quoad corpus, vt viui qui tunc reperientur, non sint ante eos in corpore glorificandi, sed illos primum resurrecturos corpore immortali, deinde viuos simul cum illis rapiendos obuiam Christo in aëra. Vbi non ponit ordinem inter resurrectionem iustorum & iniquorum, vt quidam volunt; quia nulla facta erat mentio iniquorum, neque id ad rem propositam faciebat: neque inter resurrectionem iustorum, & eorundem raptum: quia per se clarum est, debere eos prius resurgere in corpore, quam in corpore rapiantur: sed inter resurrectionem iustorum qui erant mortui, & raptum iustorum qui erant viui, quasi dicat: *mortui resurgent primi*, vel vt est in Græco *primùm*: deinde vbi illi resurrexerint, tunc hi qui erant viui simul cum illis rapientur obuiam Christo in aëra, & ita non praeuenient illos ad gloriam. Vbi autem & quando illi sint immutandi, hic expressè non dicit, sed apertè indicauit 1. ad Corinth. 15. nempe id futurum eo momento, quo fiet mortuorum resurrectio, *in ictu oculi, in nouissima tuba, & mortui resurgent incorrupti, & nos immutabimur*. Quod enim illud, *in ictu oculi*, referendum sit ad vtrumque membrum, apertè indicat tam in Latino, quam in Græco, particula copulatiua bis posita. Vnde non videtur probandum, quòd S. Augustinus lib. 20. De ciuit. c. 20. & alij ipsum secuti existimant futuram hanc immutationem in raptu: conuenit enim fieri in terra ante raptum, dum alij resurgunt, vt simul omnes immortalitatem accipiant, & simul obuiam Christo rapiantur, per intrinsecam gloriosi corporis dotem.

Eodem momento fiet mortuorum resurrectio & viuorum immutatio.

Denique hæc sententia confirmari potest ex eo quòd Christus passim dicitur *indaturus viuos & mortuos*. Nihil enim aliud illa verba præ se ferunt, quam tunc multos fore viuos, qui numquam fuerint mortui. *Mortui* enim ibi dicuntur, qui ante mortui fuerant, etiam si nunc resuscitati vluant. *Viui* ergo dicuntur qui mortui nondum fuerant. Indicat hanc rationem S. Augustinus ad Dulcitium quæst. 3.

119 Ad ea quæ in contrarium obijciuntur, respondetur. Ad primum, fateor id fore magnum miraculum, quòd iusti illo igne non perimantur: sicut quòd tres pueri illæsi seruati in fornace Babylonica. Sed omnia tunc miracula plena erunt. Ipse ignis & operatio eius miraculum erit; & omnia signa Iudicium præcedentia

Miniculo conseruabuntur iusti ne igne laedantur.

miraculosa erunt, utpote vim causarum naturalium excedentia. Idem fere miraculum ponunt multi Auctores contrariae sententiae: nam docent, iustos quidem igne consumi, sed alique villo dolore, idque propter locum Apostoli i. ad Corinth. 15. de quo supra: cui tamen magis consentaneum est ut non consumantur, alioquin damnatum per ignem paterentur.

Resp. ad
Scripturas.

Rom. 5.

2. Paral. 6.
Psal. 13.
Rom. 2.
Rom. 5.
1. Cor. 15.

Ad secundum dici potest, iuxta Patrum illorum sententiam, non esse necessarium ut omnes moriantur reipsa, sed sufficere ut omnes qui sunt ex Adamo, necessitati moriendi sint subiecti. Sic omnes dici mori in Adamo, mortem in omnes pertransisse. Nec ob stare illud Psalm. 88. *Quis est homo qui vivet, & non videbit mortem?* Primò, Quia loquitur de hominibus illius temporis, ut colligitur ex verbis quae sequuntur: *Fruet animam suam de manu inferi*: quibus idem significatur. Nunc etiam post Christi mortem iusti non amplius ad inferos descendunt. Secundò, Quia huiusmodi locutiones uniuersales plerumque patiuntur exceptionem, praesertim quando ipsa Scriptura aliis locis exceptionem illam indicat. Quid enim magis uniuersè dictum, quam *omnes esse peccatores, omnes peccasse: neminem esse super terram qui non peccet*: & tamen scimus B. Virginem excipiendam. Similiter non ob stare illud Apostoli: *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viuificabuntur*. Quia sicut omnes ex Adamo contrahunt necessitatem moriendi, & reipsa ad mortem tendunt; ita per Christum accipient immortalitatem & incorruptionem, etiamsi reipsa mortui non fuerint. *Viuificari* enim non solum dicitur quod à mortuis excitatur, sed etiam quod à periculo mortis eripitur, & in vita conferuatur, ut ex plurimis versiculis Psalm. 118. constat: multò magis quod ad immortalitatem traducitur. Denique non ob stare illud Apostoli 1. Corinth. 15. *Insipiens, tu quod seminas non viuificatur nisi prius moriatur*. Non enim vult probare Apostolus, omnes debere mori & putrescere sicut semen, sed facile esse Deo, eos qui mortui sunt & putrefacti excitare, & dare corpus gloriosum & incorruptibile.

Ex his patet, hanc Patrum sententiam non repugnare Scripturis, cum hæc conuenienter possint exponi. Vnde etiam S. Thomas 1. 2. q. 81. a. 3. indicat eam esse probabilem, & Magister in 4. distinct. 43. utramque habet pro æque probabili, nec esse humani iudicij hanc quaestionem definiende.

Nihilominus cum S. Augustino & multis aliis sentio probabilius, 120
lius,

lius, & Scripturis congruentius, etiam hos saltem momentanea morte defunctum iri: non quidem in aëre dum rapiuntur, (debent enim ante raptum esse beati & immortales,) sed in terra eodem tempore quo mortui ad resurrectionem disponentur, vt simul omnes immortalitatem consequantur, vt supra ostensum ex 1. ad Corinth. 15. Illo enim breuissimo tempore quo corpora mortuorum formabuntur, etiā illorum corpora immutabuntur. Debent enim tolli omnes sordes & humores superflui, qui per totum corpus diffusi, & singulis membris ac partibus conferri congruentissimum temperamentum, optimæ qualitates & figuræ, noui spiritus, & omnia ita aptari, vt consonent animæ gloriose. Anima quoque ipsa debet particulare Iudicium subire, & præmium accipere lumen gloriæ. Quæ omnia vt fiant, conueniens est vt anima non sit corpori connexa, sed ad breuissimum tempus ab eo separata. Corpore autem ritè sic præparato, in momento anima, quæ loco non distabit, illi vnietur, & illud reddet gloriosum. Itaque hic non interueniet vlla mors sensibilis, aut quæ exterius aliquod signum mortis præ se ferat, sed videbitur sola immutatio, & gloriæ superuestitio, non exspoliatio aut dormitio: re tamen ipsa erit ibi mors & resurrectio. Hoc modo videntur omnes Patres & Doctores, qui tunc aliquos viuos fore existimant, optimè posse conciliari. Valdè enim credibile est, hos talem modum moriendi non intendere negare: estque valdè rationi consentaneus, & optimè congruit verbis Apostoli.

Omnes aliquo modo morituros.

Anima illorum qui immutabuntur debet subire Iudicium particulare, & accipere præmium.

CAPVT XXI.

De Resurrectione mortuorum, eorumque congregatione in locum Iudicij.

DVRANTE mundi incendio fiet resurrectio mortuorum, eorumque ad locum Iudicij congregatio. Resurrectio autem fiet hoc modo: Cum Dominus incipiet descendere de celo, præmittet Angelos cum tuba, vt mortuos excitent, & conuocent ad Iudicium. Hac tuba personante, statim in ictu oculi omnes mortui tamquam in aëre sono excitati resurgent, & comparebunt super terram, & celerrimè in locum Iudicij transferentur. Vbi aduertendum est, ad resurrectionem istam tria requiri. Primò, Vt particulæ materiæ ex quibus corpus est formandum, in vnum locum congerantur.

Tria ad resurrectionem requiruntur.